

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága mint felülvizsgálati bíróság a dr. Bencze Péter ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt felperesnek (felperes címe) a dr. V.E. jogtanácsos által képviselt alperes (alperes címe) ellen 1.350.000 forint és járulékai megfizetése iránt a Székesfehérvári Városi Bíróságon 4.P.22.048/2007. számon megindított, és a Fejér Megyei Bíróság 1.Pf.22.776/2008/4. számú jogerős ítéletével befejezett perében a felperes 32. sorszámú felülvizsgálati kérelme alapján 2010. január 21. napján megtartott nyilvános felülvizsgálati tárgyaláson meghozta és kihirdette az alábbi

i t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

A felperes a saját felülvizsgálati perköltségét maga viseli.

I n d o k o l á s :

A felperes a tulajdonában lévő **F.** ... gyártmányú **AAA-111** forgalmi rendszámú személygépkocsira biztosítási alkusz útján Casco vagyonbiztosítási szerződést kötött az alperessel 2006. szeptember 4. kockázatviselési kezdettel. A felperes szerződési ajánlata szerint „a gépjárművel kapcsolatos korábbi lényeges események nem történtek”. 2006. december 23-án a gépjárművet város, ... út 8. szám alatti parkolóból ismeretlen tettes eltulajdonította. A felperes feljelentése alapján a rendőrség a nyomozást megszüntette. A felperes kárbejelentésére az alperes közölte, hogy a biztosítási szerződést érvénytelennek tekinti, azt megtámadja, ebből kifolyólag szolgáltatást nem nyújt a felperesnek.

Erre tekintettel előterjesztett keresetében a felperes a Casco biztosítási szerződésre hivatkozással kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 1.350.000 forint lopáskár valamint ezen összegnek 2007. március 21-től a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamatai megfizetésére.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, majd viszontkeresetet emelt, mellyel a Casco biztosítási szerződés érvénytelenségének megállapítását kérte arra tekintettel, hogy annak megkötésekor a felperes lényeges körülményeket - így a gépjármű előzményi sérülését, és azt, hogy kapott-e és kitől kártérítést - elhallgatott.

Az elsőfokú bíróság a másodfokú bíróság által helybenhagyott ítéletével a felperes keresetét elutasította, és az alperes viszontkeresetének helytadva megállapította, hogy a felek között 2006. szeptember 11-én létrejött Casco biztosítási szerződés érvénytelen.

Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizesse vissza a felperesnek az általa 2006. szeptember 14. és december 20. között kifizetett 65.717 forint biztosítási díjat, a felperest pedig arra, hogy az alperesnek 15 napon belül fizessen vissza 84.554 forint kárösszeget, valamint ugyanezen határidő alatt 100.000 forint perköltséget.

A bíróság az alperes viszontkeresetének megalapozottságát vizsgálva megállapította, hogy a felperes a szerződés megkötésekor és a későbbi kárrendezési eljárás folyamán is megtévesztő magatartást tanúsított. Az alperes számára csak 2007. januárjában, a felperes meghallgatása során derült ki az, hogy a felperes több adatot már a szerződés megkötésekor és a káresemény bejelentésekor is valótlanul közölt. Úgy nyilatkozott, hogy a gépjárműnek a vásárlást megelőzően nem volt sérülése, azon a vásárlás óta sem keletkezett sérülés, majd 2007. január 19-én az alperesnél közölte, hogy a használatában lévő gépkocsival több alkalommal okozott balesetet. Így 2005. márciusában külföldön, amikor a gépkocsi lökhárítója sérült meg, 2006. júniusában, amikor a gépkocsi nem sérült meg és a balesetért a felelősségét sem ismerte el, majd 2006. novemberében, amikor a szélvédője egy felpattanó kő miatt megrepedt. A tárgyalási jegyzőkönyvbe foglaltan azt adta elő, hogy a gépjármű vásárlása és a perbeli eset között egy káreset történt, amikor a gépkocsi egy éves kora körül hátulról nekiment egy autónak. Ez 2004. május 15-én történt. 2006. december elején egy felpattanó kő károsította a szélvédőt. A bíróság az alperes 17. sorszám alatt csatolt iratai alapján megállapította, hogy 2003. április 19-étől a felperes a perbeli gépkocsira a **XY** Biztosítónál rendelkezett biztosítási szerződéssel. Ennek alapján a felperes 2003. október 5-én jelentett be károsodást, amellyel összefüggésben a biztosító részben teljesített, majd a biztosító 2003. november 16-án, 2004. április 22-én és május 12-én újabb kárkifizetést teljesített. Ezen túlmenően a felelősségbiztosítási szerződés alapján több kár kifizetése történt, majd 2004. szeptember 8-án a Casco biztosítási szerződés alapján a biztosító 911.200 forintot fizetett a felperesnek.

2005. január 5. és 2006. december 31. napja között a felperes nem rendelkezett Casco biztosítással a gépjármű felelősségbiztosítása

pedig díj nemfizetés miatt szűnt meg. 2005. március 1-i kárcselekmény miatt az olasz kárrendezési iroda a károkozó helyett kártérítést fizetett egy Olaszországban történt káresemény kapcsán. Ezt követően a 2006. június 7-i károkozás miatt az **YX** Biztosító 973.619 forintot utalt ki egy olasz kárrendezési irodának. Az elsőfokú bíróság mindezekből azt a következtetést vonta le, hogy a felperes mind a szerződés megkötésekor, mind pedig a lopáskár bejelentésekor elhallgatta, hogy a gépjármű igen jelentős mértékű előzményi károkat szenvedett. A BH 2004/361. szám alatt közzétett jogesetben foglaltakat is alapulvéve állapította meg a bíróság a szerződés érvénytelenségét és arra hivatkozott, hogy a felperes megtévesztő magatartásával olyan szerződés megkötésére bírta rá az alperest, amelyben a szerződési akarata egyébként hiányzott. Ezért az alperest a felvett biztosítási díjak, míg a felperest a szélvédő kár címén kifizetett kártérítési összeg visszafizetésére kötelezte.

A felperes fellebbezése alapján eljárva a másodfokú bíróság az első fokú ítéletet helybenhagyta. A másodfokú bíróság a Legfelsőbb Bíróság eseti döntéseivel összhangban a Ptk. 210.§-ának (4) bekezdése és a Ptk. 540.§-ának (3) bekezdésének összevetésére vonatkozó álláspontokat figyelembe véve azt a véleményt fejtette ki, hogy a biztosítás elvállalása szempontjából lényeges körülmény be nem jelentése egyben megtévesztésnek minősül. Abban az esetben, ha a biztosító mentesülésének a jogalapját ebben jelöli meg, nincs akadálya az érvénytelenségi szabály alkalmazásának. A megyei bíróság az első fokú ítéletet egyebekben indokai alapján hagyta helyben.

A jogerős ítélet ellen annak hatályon kívül helyezése és a jogszabályoknak megfelelő új határozat hozatala érdekében a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. Álláspontja szerint az alperes szerződés megtámadása iránti vizontkeresete alaptalan volt, ezért az annak helytadó ítélet jogszerűtlen. A korábbi kár kifizetésével az alperes helytállási kötelezettségét elismerte, és ráutaló magatartásával megerősítette a szerződés érvényes létrejöttét. A Ptk. 210.§ (4) bekezdésének és 540.§-ának (3) bekezdésének értelmezése kapcsán kifejtette, hogy a különös szabály lerontja az általánost, ennél fogva az adott ügyben csak a különös szabályt, tehát a Ptk. 540.§ (1) és (3) bekezdésében foglaltakat kellett volna alkalmazni.

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a felülvizsgálat Pp. 275.§ (2) bekezdésében meghatározott korlátai között vizsgálva megállapította, hogy a felperes rendkívüli perorvoslati kérelme nem megalapozott.

A felek által nem vitatott tényállás szerint a felperes úgy tájékoztatta az alperest, hogy a biztosítás elvállalása szempontjából a gépkocsival kapcsolatos korábbi lényeges események

nem történtek, erre tekintettel lett A00-ás besorolású a gépkocsi bonusz fokozata. A felperes ennek megfelelően az alperes biztosítási kérdőívének kitöltése során 2007. január 3-án is azt közölte, hogy a vásárlást megelőzően és a vásárlás óta sem keletkezett sérülés a gépjárműn. Ugyanakkor 2007. január 19-én a alperes székesfehérvári kirendeltségének hivatali helyiségében úgy nyilatkozott, hogy „a használatomban lévő - perbeli - gépkocsival több alkalommal okoztam balesetet, így 2005. márciusában, 2006. júniusában, és 2006. novemberében”. Ezen kiemelt peradatokból a Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy 2006. decemberében, amikor az alperes biztosítási szolgáltatást nyújtott a felperesnek, még nem tudhatott a felperes gépkocsijának előzményi káraitól. Ekként a szélvédőkár megtérítése nem értékelhető a szerződés megtámadási jogáról való lemondásként (Ptk. 236.§ (3) bekezdés) a Ptk. 207.§-ának (4) bekezdése alapján.

A Ptk. 210.§ (4) bekezdésében foglaltak és a Ptk. 540.§ rendelkezéseinek összevetése útján a Legfelsőbb Bíróság több eseti döntésében adott olyan iránymutatást, hogy a Ptk. 540.§-ának (1) és (3) bekezdéseiben foglalt speciális szabályok megelőzik a Ptk. 210.§-ának (4) bekezdésében foglalt általános szabályok alkalmazását. Az adott esetben a felperes egy többszörösen kárt szenvedett gépjárművet vásárolt, majd arra kötött casco biztosítási szerződést az alperessel, amelyben erről a biztosítót külön erre irányuló kérdés ellenére sem tájékoztatta. Az alperes megalapozottan hivatkozott ezért arra, hogy a casco biztosítási szerződés kötésére irányuló szerződési akarat kialakítására lényeges hatással bír az a körülmény, hogy a jármű korábban jelentős sérüléseket szenvedett el. Ilyen esetben a biztosítók általában elzárkóznak a casco biztosítási szerződés megkötésétől, vagy azt a gépkocsi előzetes műszaki megvizsgálásához és speciális kárszámítási mód alkalmazásához kötik. A felperes magatartása ettől a lehetőségtől elzárta az alperest, amelynek következtében olyan szerződés jött létre, amelyre vonatkozóan hiányzott az alperes ügyleti akarata. Ezért az első- és a másodfokú bíróság egyaránt megalapozottan állapította meg, hogy az adott esetben a megtámadásnak a Ptk. 210. § (4) bekezdésében írt feltételei fennálltak. Mivel az alperes esetében hiányzott a szerződési akarat, a szerződés ezen okból érvénytelen. A Ptk. 540.§ (3) bekezdésében írt közlési és változás-bejelentési kötelezettség megszegése esetén a tájékoztatás hiánya nem eredményezi a szerződési akarat fogytékosságát vagy hiányát, ezért az ilyen szerződés érvényes, csupán azzal a jogkövetkezménnyel jár, hogy e kötelezettség megszegése miatt a biztosító kötelezettsége nem áll be, kivéve ha bizonyítják, hogy az elhallgatott vagy be nem jelentett körülményt a biztosító a szerződéskötéskor ismerte, vagy az nem hatott közre a biztosítási esemény bekövetkeztében. Az adott esetben a jogerős ítélet a Ptk. felhívott rendelkezéseinek megsértése nélkül állapította meg, hogy a felperes részéről a

gépjármű előzményi kárainak az eltitkolása olyan jelentőségű volt, hogy az szerződési akaratára kihatott, ezért a jogvita elbírálásának nem a Ptk. 540. §-ának (3) bekezdése, hanem 210. §-ának rendelkezése alkalmazandó.

A kifejtett indokoknak megfelelően a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275.§ (3) bekezdésének alkalmazásával hatályában fenntartotta.

Budapest, 2010. január 21.

Dr. Bőssinger Zsuzsanna a tanács elnöke s.k., Csánitzné Dr. Csiky Ilona előadó bíró s.k., Dr. Kiss Mária bíró s.k.

Sipos

a kiadmány hitelélül:

tisztviselő